Pawlicki Stefan

1) Książęta świeccy i Stolica św.

2) De Ecclesiae Romanae auctoritate

De Ecclesiae Romanae auctoritate

Ita inscribitur lib. VI. Melchioris Cani de locis theologicis. Primo vero cap. exponit adversariorum argumenta, quibus Petri successorum auctoritas infallibilis oppugnatur, quae postea nobis erunt breviter recensenda. Praetermittimus autem causas, quibus adducti Romanorum Pontiff. auctoritati quintum locum adsignarunt inter theologiae τόπους, non primum.

Tertio cap. enunciat auctor tres propositiones, quibus Petri in fide firmitas ab ipso ad successores ejus derivari dicitur. Quorum prima sic habet:

Petrus Ap. fuit a Christo institutus pastor Ecclesiae universalis.

Probatur: ex testimonio Jo. 21 pasce oves meas. „Qui enim non distinxit inter has oves et illas, alienas a suo demonstravit ovili, quae Petrum in pastorem non recognosceret." Ita argumentantur Innocentius (de majo. et obe. c. Solitae) et Bernard. de consid. ad Eugen. c. 6.

Dominus non expressit solum Simonis proprium nomen, sed patris etiam nomenclaturam adjecit, ne ulla posset ambiguitate Petri potestas eludi aut perverse in alium torqueri.

2° ex testimonio Matth. 16. Beatus es Simon Bar Jona, quia caro et sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus, qui in coelis est. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam etc.

Super hanc petram i. e. super te o Petre – ut exponit Hilarius in Matth. Ambros. serm. 47 de fide Petri. Cyprian. ep. ad Quint. Hieron. contra Jovin. lib. I. et ad Matth. et ep. ad Marcellam et in Isa. 2 et 16. (Quamvis aliter in concione de Pentec.) Chrysost. hom. 55 in Matth. Cyrill. in Jo. lib. II c. 12. Orig. hom. 1. in Matth. hom. 5 in Exod. Theophyl. Luc. 22. Gregor. ep. ad Maurit. Imp. ep. ad Eulog. Alex. Ep. Leo conc. 2 de app. Petro et Paulo. ep. ad Flavian. Tertull. de praescr. haer. Epiph. in Ancor. Dionys. in ep. ad Timoth.: Petrum a Paulo vocatum esse fun-

damentū Ecclesiae.
Concil. deniq Chalced. vocat Petrū petrā ē crepidinē Ecclesiae cathol. fateturq Ecclesiā cathol. super Petrū esse aedificatā.

August. tamē in Jo. homil. ult. ē de verb. Dom. hom. 13 veritq ē id concedere. At retract. I. 21 comunē sanctorq sensū nō reprobat.

Cū vero idē sit secundū metaphorā domq fundamentū quod servata corporis analogia caput, manifeste colligitur, Petrū ut ecclesiae caput ita etiā fundamentū esse. Cur autē nomen capitis in Petro vereamur, si rectore ovīū Chti eū negare nō possumq? Nā populi rectores capita dicuntur – Amos VI. Saul quoque, quoniā rex erat, caput populi dicitur – Reg. I. 15.

Bucerq autē impudentissime negat Petrū ab ullo Patrū unquā fuisse caput ecclesiae vocatū. Nā Evaristq, Alex. I. Piq I. Gregor. Athan. Chrysost. Concil. Chalced. Concil. Cp VIII non obscure Petrū ejq successores ecclesiae caput appellavere.

Fateamur igitur Petrū ē caput ē fundamentū ē rectorē pastoremq esse a Chto constitutū ecclesiae universalis. Haec enī omnia adeo sibi cohaerent ut si unū ex illis tollas, reliqua tollere necesse sit.

Obj. Clemens. dispo. lib. VI: Petrq Jacobq ē Joannes a Chto fuerunt omnibq pene praelati, tamen nō sibi vindicabant primatq gloriā, sed Jacobū qui dicebatur Justq Apostolorq Ep. statuunt. – Non igitur Clementi Petrq erat pastor ecclesiae universalis.

Resp. auctor: Hierosolymorq ep. Jacobq agnoscitur, Apostolorq ep. nō agnoscitur. Qua unquā apostoli aedificationis gratia, cū erant Hierosolymis, Jacobo sane plurimū deferebant: quo posteris epp exemplo essent, ut tanquā subditos in aliena ecclesia se gererent.

Ad superius prolata PP. testimonia adjungenda sunt haec, quibus plane enervatur ultima haec sane futilis atque inepta objectio:

Dionys. de div. nom. c. 3. Petrum supremum fuisse decus et Theologorum columen. Euseb. H. E. II. 14 Petrum probatissimum omnium Apostolorum et maximum fidei magnificentia primorum principem. Epiph. haer. 51 Christum elegisse Petrum ut esset dux suorum discipulorum. Leo ep. ad Epp. Viennenses: Evangelii muneris sacramentum ita Dominum ad omnium Apostolorum officium pertinere voluisse, ut in beatissimo Petro omnium Apostolorum summo principaliter collocaret.

Prop. II.

Petrus cum ecclesiam docebat aut oves in fide firmabat, errare non potuit.

Probatur: ex testimonio Lucae 22. Simon Simon, ecce Satan expetivit vos, ut cribraret sicut triticum: ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, et tu aliquando conversus, confirma fratres tuos.

„Cum autem oratio Christi semper fuerit exaudita (Hebr. 5) quod Christus oravit, id certe consecutus est, ne Petri fides deficeret, ut fratres posset in fide firmare"

2° ex Matth. 16. Super hanc petram aedificabo ecclesiam meam et portae inferi non praevalebunt adversus eam.

Orig. hom. 1 in Matth: Manifestum est, etsi non exprimatur, quod nec adversus Petrum nec adversus ecclesiam portae praevalere poterunt inferorum. Nam si praevalerent adversus petram, in qua ecclesia fundata erat, contra ecclesiam item praevalerent. Petrus ergo firmus stabat in fide, ne fabrica super ipsum fundata rueret.

„S. Petrus peculiari ratione et privilegio Claves non unius coeli, sed coelorum datae sunt (Orig. hom. 6 in Matth.) claves autem coelos aperiunt, consequens fit ut omnia coelorum impedimenta tollant. At ex parte intellectus ingressum in coelos impedit ignorantia fidei, sicut ex parte voluntatis affectio prava: data est igitur Petro potestas non minus

ad tollendā ignorantiā quā ad tollendā peccata. Quaecunque itaq solvisset ē quaecunq ligasset, s. spectarent ad intellectū s. ad affectū, ea ligata fuissent solutaq in coelis. –

Act. Viri fratres, vos scitis quoniā ab antiquis diebꝫ Deꝫ in nobis elegit, per os meū audire gentes verbū evangelii ē credere.

Petrū ergo peculiariter inter ceteros elegit Chꝫ ut eū gentes in fidei controversia nō audirent solū loquentē, sed etiā crederent.

Prop. iii

Petro defuncto, divino jure ē qui illi succedat in eadē auctoritate ē potestate.

„Cū oves Chti erunt usq ad consumationē saeculi futurae, decipiet profecto, qui Chtū existimabit ovili perpetuo pastorē temporariū insuevisse".

„Deꝫ pō tempora etiā Moysis, quamdiu synagoga futura erat, instituit maximi pontificis unū tribunal summū, e cujꝫ judicio privati omnes cives ac judices etiā minores penderent. Quid ergo? Moyses providit synagogae ē Chꝫ nō providit ecclesiae? An volumꝫ, ut his diebꝫ nō sit judex in Israël sed unusquisq quod sibi videatur bonū, id ē faciat ē sentiat (Judi. 17) Volumꝫ, inquiunt, Evangelii libertate. An ne ē libertas civitatis, nullū habere a quo regatur? ē libertas navi, sine gubernatore undis ventisq permitti? libertas ergo erit, ut quidā ait, nullū esse in schola praeceptorē, nullū in humano corpore caput, nullā mentē in homine, sed solis cupiditatibꝫ turbari ac misceri omnia, pro libidine. Id vero ne pecudes quidē cuperent, quaꝫ interest pastores habere, a quibꝫ deducantur in pascua atq in eis defendantur ab injuria feraꝫ. Nos itaq sed ad propositū revertamur, domꝫ una sine patrefamilias, una civitas sine rectore, ovile unū sine pastore, sine mortuo Petro, relictū ē, sed ē aliquis, qui illi in regendi ac pascendi oves auctoritate succedat." –

Quarto cap. ostendit auctor, Romanū Ep. illū esse, qui Petro ē in fidei firmitate ē in componendis religionis controversiis divino jure succedat.

Operae pretiū ē subjicere hic clara vetaq Pontificū judicia.

Anaclet. ep. 1 de oppressione epp: difficiliores quaestiones ē majores causae ad sedē apostolicā referantur: quoniā apostoli hoc statuerunt jussione Salvatoris, ut majores ē difficiles quaestiones semper ad sedē deferantur apostolicā, super quā Chr. universā construxerit ecclesiā dicente ipso ad beatū principē apostoloꝝ: Tu es etc.

Id. ep. 3 de patriarchis ē primatibꝰ: Haec sacrosancta Romana ē apostolica ecclesia, nō ab apostolis, sed ab ipso Domino Salvatore nostro primatū obtinuit ē eminentiā potestatis super universas ecclesias ac totū christiani populi gregē assecuta ē, sicut ipse beatro Petro Ap. dixit: Tu es etc.

Evaristꝰ, episcopis Africanis ipsū de fide consulentibꝰ, haec scripsit: Ad sedē apostolicā tamquā ad caput sunt dubia referenda.

Alex. I. ep. ad omnes orthod: Hujꝰ sanctae ē apost. sedis apici summaꝝ dispositiones causaꝝ ē omniū negotiā Ecclesiaꝝ ab ipso Domino tradita sunt quasi capiti.

Sixtꝰ I ad Gallican. eccles. Eleutherꝰ ad easdē affirmant Episcoporꝝ judicia ad sedē apost. referenda esse.

Piꝰ I ep. ad omnes eccles: Hanc sanctā sedē apostol. omniū ecclesiaꝝ caput Dominꝰ esse praecepit.

Idē definierunt testimoniisq probaverunt Victor ē Sixtꝰ II. Zephyrinꝰ, ep. ad epp. Sicil. Marcellꝰ ad epp. Antioch.

Euseb. ad epp. Campaniae ē Tusciae: Prima salꝰ ē, rectae fidei regulas custodire ē a constitutis patrū nullatenꝰ deviare. Nec pō Domini nostri praetermitti sententia dicentis: Tu es Petrꝰ etc. Et haec quae dicta sunt, reꝝ probantur effectibꝰ.

Quia in sede apostol. extra maculā semper ē cathol. servata religio. –

Melchiades, ep. ad Hispaniar Epp. idē dicit quod Marcellq ē supra citati.

Marcq ad Athan: Sancta Rom. Eccles. quae semper immaculata mansit ē Domino providente ē B. Petro Ap. opē ferente, in futurō manebit sine ulla haereticor insultatione firma ē immobilis. Haec (Apostolor viva traditio. Haec) sancta ē ap. mater omniū ecclesiar Christi Ecclesia quae per O. Dei gratiā a tramite ap. traditionis nunquā errasse probatur, sed illibata finetenq manet, secundū ipsiq Dom. pollicitationē: Ego pro te rogavi, Petre ut nō deficiat fides tua.

Idē eodē testimonio probant

Luciq ad consulta Epp. Gall. ē Hisp.

Felix ad Benignū.

Juliq I ad orient. Epp.; ad epp. Antioch. ubi citat capita Concilii Nicae. (XVIII ē XIX) quae nunc ampliq nō habentur, quibq episcopis datur facultas appellandi ad sedē Rom. neq permittitur Episcopis comprovincialibq accusati Pontif. causā definire ē dijudicare inconsulta sede Ap.

Auctor putat haec concilii Nicae. capita insidiā haereticor expuncta fuisse, quū Juliq testetur sub juramento ea haberi in scrinio Rom. sedis ē scribat ad eos quorq pleriq Nicae. concilio interfuerant ideq testentur Athan. ē epp. Aegypt. in epist. ad Felicē ē ipsi quondā consortes magni concilii

Innocent. I ad Victoriū. Leo ad Theodos. jun.

Damasq ad Epp. African: Summas causar definiri absq Rom. sedis auctoritate nō licet Synodumq sine ejq auctoritate fieri nō ē cathol. Nec ulla concilia rata leguntur quae nō sunt fulta apostol. auctoritate. Ē enī firmamentū a Deo fixū ē imobile omniū episcopor, Apost. sedes, ē vertex ecclesiar: supra quā Chrq universalē construxit ecclesiā

Idē confirmant Innocent. I ad concilia Carthag. ē Milevitanū. Leo ep. 57 ad Anastas. ep. 67 ad epp. Vienn. Gelas. ad Anastas. Aug. Vigilius in decretis. Pelag. II ad epp. Constantinop. D. Gregor. ad August. Anglor. ep.

Cū ergo unanimē habeamus Petri successor. consensū, sane qui hoc negaverit, ipsius ecclesiae auctoritatē negat. Unde nō aliter ecclesiae, si quae defecerint ab unitate Rom. ad eandē receptae sunt, nisi sub hac confessionis forma:

„Prima salus ē rectae fidei regulā custodire ē a constitutis patrū nullatenus deviare. Et quia nō pō D. N. J. Chr. praetermitti sententia dicentis: Tu es Petrus ē super hanc petrā aedificabo ecclesiā meā ē haec quae dicta sunt, rerum probantur effectibus, quia in sede apost. extra maculā semper ē cath. servata religio: anathematizamus omnes, qui contra sancta Rom. ē apost. ecclesiā suas erigunt cervices, sequentes in omnibus apost. sedē in qua ē integra ē vera Christianae religionis ē perfecta soliditas: Profitemurque sequestratos a communione ecclesiae cath. i.e. nō consentientes sedi apost. eorum nomina inter sacra recitanda nō esse mysteria qui videlicet sanctae Rom. ē apost. ecclesiae privilegia cassare nituntur."

Quā confessionis normā praescripsit Bonif. II in ep. ad Eulal. Carthag. ep. — fecit eā Jo. Cp. ep. cū ecclesia Cp. rediret ad unionē Rom. a qua defecerat Acacio auctore — Eā misit Hormisda ad epp. Hisp. exponendā ab schismaticis ad communionē eccles. redeuntibus, denique Hadrianus dedit ad VIII synod. gen.

—

Quinto capite eandem auctor conclusionē ostendit sanctorum veterū, qui nō fuerunt pontifices Rom. manifestis testimoniis, ne adversarii objiciant, eorum tantū relata esse testimonia, quorum tanquā in causa propria judiciū optimo debeat jure detrectari.

Iren. III. 3.: Sed quoniā omniū ecclesiarum enumerare successiones valde longū ē: maximae ē antiquissimae ē omnibus cognitae, a gloriosissimis duobus App. Petro ē Paulo Romae fundatae ecclesiae, eā quā habet ab App. traditionē ē annunciatā hominibus fidē,

pervenientes usque ad nos, indicantes, eundem [illegible]
eos, qui [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] hanc [illegible]
ecclesia propter potentiorem principalitatem [illegible]
[illegible] convenire ecclesiam, hoc est eos qui sunt [illegible]
[illegible], in qua semper conservata est ea quae est ab
Apostolis traditio.

Augustinus epist. [illegible] 4 Multa sunt quae in
ecclesiae gremio me justissime tenent. Tenet ab ipsa
sede Ap. Petri, cui pascendas oves suas Dominus
commendavit, usque ad praesentem episcopatum, [illegible]
[illegible]

[illegible] ep. 162 ad Glorium, Eleusium; ep. 166 ad
Paulin.; [illegible] lib. [illegible] contra Pelag. et Coelest. [illegible]
[illegible] [illegible] II. 1.

Item [illegible] Cyprian. ep. ad Cornelium; ep. ad
[illegible]; [illegible] de unit. [illegible].

Ambros. de excessu Satyri c. [illegible] Serm. 47 de
fide Petri.

Cyrill. apud [illegible] Thom. contra errores Graecorum 24
[illegible]

Hieron. ep. ad Damasum de nomine Hypost.
[illegible] [illegible]. tit. [illegible].

189
[illegible] ep. 131 ad Mediolan. ep. 166 ad [illegible]
ep. 231 ad [illegible]. ep. 271 ad Romanos.

Capite 14 [illegible] [illegible] clarissimis conciliorum
testimoniis comprobatur.

Concilii [illegible] testimonium jam [illegible] fuit.
Concil. Chalced. apud S. Thom. contra errores Graec.
[illegible] concil. act. 1 Leo dicitur Apost. gubernare
thronum sedesque Rom. caput omnium ecclesiarum.
Act. 2: Petrus per Leonem locutus est.
Act. 3. [illegible] ep. vocant dominum nostrum
[illegible] universalem, ejus doctrinam amplectuntur
tamquam doctrinam Petri, dogmata autem concilii
[illegible] [illegible] [illegible] auctoritate confirmari.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

D. [illegible] Rom. [illegible] 3.

tissimo [illegible] petra [illegible] catholicae [illegible] [illegible], qui e rectae fidei fundamentum, [illegible] episcopatus dignitate.

Cf. etiam [illegible] lantur, [illegible] [illegible] [illegible]

In synod. V gener. Constantinop. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] sicut charitas [illegible] [illegible] communicatores habemus [illegible] [illegible] [illegible] condemnamus

In synod. VI gen. act. 4 habet [illegible] [illegible] Agathonis Papae ad PP. missa, [illegible] [illegible] (cf. act. 8. 13. 18) [illegible] [illegible] [illegible] praesidio, [illegible] [illegible] ecclesia [illegible] a via veritatis in qualibet erroris parte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principis, [illegible] [illegible] catholica ecclesia [illegible] [illegible] synodi fideliter amplectentes in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apostol. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] probatissima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] orthodoxi [illegible] [illegible] haeretici [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Haec [illegible] apostol. [illegible] ecclesia [illegible] gratia a [illegible] apostolicae traditionis [illegible] [illegible] probabilitur [illegible] haereticis novitatibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Salvatoris [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] expetiit vos [illegible] [illegible] rogavi, ut non deficiat fides tua. [illegible] confirma fratres tuos. [illegible] [illegible] pontifices, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Cf. etiam act. 18.

In synod. VII [illegible] act. 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

In VIII synod. gener. confirmatus est libellus Hadriani II de professione fidei, quem [illegible] in hinc excerptis fol. 2. et patres [illegible] [illegible] [illegible]: Sequentes in omnibus apostol. sedem speramus, ut in una communione, quam sedes apostol. praedicat, esse mereamur: in qua est vera et integra christianae religionis soliditas, [illegible] non consentientes sedi apostol. [illegible] inter sacra mysteria non sunt recitanda.

[illegible] approbaverunt epistol. Ignatii [illegible] [illegible] [illegible] fidei [illegible] – approbaverunt [illegible] libello Rom. ecclesiae [illegible] synodus Nicolai [illegible] doctrina [illegible] [illegible] [illegible] Rom. [illegible] appellant [illegible] [illegible] [illegible] apost. –

Synodus sub Nicolao celebrata: Si quis [illegible] [illegible] [illegible] pro cathol. fide aut [illegible] [illegible] a sede apostol. [illegible] [illegible] contempserit, a. s.

[illegible] sententiam [illegible] III [illegible] fecit.

Leo IX in epist. ad [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] apostol. ecclesia caput esse omnium ecclesiarum ad quam majores causas esse referendas, [illegible] omnia [illegible] sanctorum [illegible], [illegible] reges, confit.

Concil. Later. sub Innoc. III: [illegible] [illegible] abbatis Joachim [illegible], [illegible] omnia [illegible] [illegible] mandaverit apostol. sedis [illegible] approbandum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illam fidem tenere, quam Rom. [illegible] ecclesia, [illegible] [illegible] [illegible] fidelium mater est et magistra.

Concil. Lugd. sub Gregor. [illegible] [illegible] [illegible] praeterea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Rom. pontif. esse vicarium J. Chti, successorem Petri, rectorem ecclesiae universalis.

Concil. Lugd. sub Innoc. IV (de [illegible] [illegible])

Concil. [illegible] sub [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Concil. Trid. sess. VII: Si quis dixerit in Rom. ecclesia, quae omnium ecclesiarum mater est et magistra,

nō esse verā de baptismi sacramento doctrinā, a.S.

ex concilii Florent: Definimus sanctā apost. sede e Rom. pontificē in universū orbē tenere primatū, ē ipsū pontificē Rom. successorē esse B. Petri principis Apostolorum ē verū Xti vicariū totiusq Ecclesiae caput ē omniū Christianorū patrē ac doctorē existere ē ipsi in B. Petro pascendi ē gubernandi universalē ecclesiā a D. N. J. [illegible] plena potestatē traditā esse; sicut in gestis oecumenicorum conciliorū contin[illegible]tur.

—

[illegible] theol. [illegible] Rom. Pontifex [illegible]

Rom. pontificē in Petri locū, fidē, auctoritatemq succedere, ecclesia ab Apostolorum tempore semper agnovit.

[illegible]

[illegible] Rom. ~~[illegible]~~ [illegible] ab illis [illegible] cathol. [illegible] religionis controversiis [illegible], illis denique ē vi ē auctoritate sacra omnia [illegible] ... concilia, quod maxime ~~[illegible]~~ certū ē manifestū ē

[illegible] ecclesia [illegible] in fidei religionisque quaestione ac ceteris gravissimis ~~quaest.~~ contro[versiis] [illegible] Colon. [illegible] aut [illegible] sed ad Romanam [illegible] semper [illegible] [illegible], [illegible] esse, qui ut successore Petri [illegible] doctrinae Apostol. magistrū quaestionumque de fide judicem habemus?

[illegible] experimento [illegible], [illegible] Rom. [illegible] Petri [illegible] Apostolo [illegible] : at [illegible]

una Rom. sedi ac [illegible] [illegible] [illegible]
pot[illegible]t.

Si in definienda fidei quaestione Rom. ep. errare posset, redditur [illegible] [illegible] multique haeres[illegible] [illegible] universalis: cum pleraque [illegible] generalis alicujus concilii, [illegible] Rom. ecclesiae judicio ac decreto fuerint condemnatae.

Si inter SS. concilii [illegible] controversia [illegible] judice [illegible] [illegible] [illegible]; cujus tamen judicio, [illegible] [illegible], inventu erit. Judex autem nullus inter patres concilii [illegible] aptus est, nisi solus Rom. pontifex.

Declarat [illegible] manifeste ecclesiae consuetudo. Numquam in causis fidei admissa est appellatio a sedis rom. judicio sed haereticos ab ea damnatos Ecclesia semper haereticos habuit; si vero Rom. sedis esset fallax judicium, concilii autem certum et verum, injuste et contra sanam rationem denegaretur appellatio a sede Rom. ad synodum generale.

Si praeterea ad damnandas haereses opus foret concilium gener. profecto impune [illegible] haereticis ecclesiam devastare, cum [illegible] perdifficilis immo nonnunquam plane impossibilis sit gener. concilii congregatio.

Sin autem quaeratur, utrum haeret. assertio Rom. Ecclesiam degenerare et errare posse, apostolicam sedem a [illegible] fide deficere, indubitanter affirmativa ferenda est responsio. Id quod permovemur [illegible] theolog. nobilium [illegible] auctoritate.

Sanc. Hieron. profanum esse et perjurum dicit qui cathedrae Petri et Rom. sedis fide non fuerit unitus (De nomine hypost. ad Damas.)
Cypr. (De unit. eccl. 3) dicens est esse, profanum esse, [illegible] [illegible], [illegible] universalis videri tenet unitate [illegible] lumina unus [illegible] multi radii;

radicē unā, unde multi rami; fontē unū, unde multi rivi; petrā unā supra quā Ecclesia aedificata ē; unū Pontificē, qui ceteros omnes sua ē vi e auctoritate contineat. At que si radicē tollas, extinguatur; si fontem [illegible], intereat; si praecindas ramu, [illegible].

Vide Cypr. ep. IV. 9 – Qui cathedrā Petri, super quā fundata ē ecclesia, deserit, in ecclesia se esse confidat.

[illegible] [illegible] [illegible] eode habet, catholicā esse e [illegible] [illegible] convenire [illegible] affirmant [illegible] [illegible] [illegible]

In Concil. [illegible], [illegible] a Sixto IV, damnata ē Petri Oxoniensis [illegible] [illegible] [illegible] Romā [illegible] [illegible].

[illegible] ē [illegible] [illegible] nisi hanc in [illegible]:

[illegible]

[illegible]

[illegible] positione, quibus declarat [illegible] [illegible] tatem ad munera [illegible] ejus [illegible].

[illegible] pastor Ecclesiae universalis.

Probatur [illegible] 21 [illegible] "[illegible] non distinxit inter [illegible] et illa [illegible] a me demonstravit [illegible], quae Petrum [illegible] recognosceret." [illegible] argumenta [illegible] (majore [illegible] Scripturae) [illegible]

I. Książęta świeccy i Stolica Św.

Książęta średniowieczni uważali za główne, jeśli nie najgłówniejsze zadanie swoje, opiekować się kościołem, karcenie jego synów nieposłusznych, odpieranie jego nieprzyjaciół. Karol W: Chcemy i rozkazujemy, aby wszyscy od najniższego do najwyższego słuchali kapłanów swoich, jako Boga Najwyższego, którego kapłani są jakoby postawieni ... a potem grozi nieposłusznym utratą zaszczytów, przebywanie w palacie cesarskim: i t. d. - Capit. coll. ed. Labbé IX. p. 231. 232. -

To samo Ludwik Pob: w liście do Eugen. II.

Syn jego Karol Łysy, że P. Bóg tak rozdzielił władzę duchowną i królewską, ut q. sancti docerent pontifices e ipsi implerent, et impleri facerent devotissimi reges Lupy Ferrar. ep. 81. - Zob. także Capitul: Caroli Calvi tit. 41. c. 1. coll. Sirmond i:

Król ang. Edgar w r. 969 oświadcza S. Dunstanowi iż gotowi do współdziałania, aby kary biskupią a powagą król. źli zostali wyrzuceni z Kościoła, a powinni do niego wprowadzeni. -

II. 11

Książęta świeccy uznawają jurysd. Kościoła w sprawach świeckich.

Karol Łysy w skardze przeciw Arcyb: Wenilo z Sens w r. 859 (Libell. proclam. Hard. conc. V. 488. Hefele IV. 19/) powiada, że nikt jego, króla ukoronowanego, nie mógł pozbawić państwa, bez poprzedniego sądu biskupiego, bo oni go ukoronowali, przez nich Bóg głosi wyroki swoje; ich groźnym skarceniom napomnieniom i karom gotów się poddać i teraz jest poddany.-

Podobnież sądzili Ludwik Pob. oraz inni jego synowie.

Lotar II, dla cudzołóstwa z Waldradą a odpędzenia prawowitej małżonki Theutbergi, zagrożony klątwą, lękając się, że krewni zabiorą mu koronę, pisze więc do Mikoł: I, że gotów mu być posłusznym we wszystkiem, byleby nie raczył oddać władzy jego innemu.- Baron. a. 866. n. 37 sq.

Hadryan II usiłuje bronić Ludwik II, brata Lotarowego w r. 869 od Ludwika Niemca i Karola Łysego - Baron. a. 869 n. 93 sq.

Ekskomunika panujących została odebrana biskupom krajowym na rzecz stolicy apost. Schmalzgr. V Decret. Tit. 39. §1.

Książęta podlegają Stolicy Św: w życiu domowém.

Grzegorz V zmusza Króla Roberta do zerwania kazirodnego małżeństwa z Bertą, to Król uczynił naraz w r. 1000 potem żył przykładnie aż do śmierci r. 1031.

Filip I, w półwieku po Robercie, zaczął sprzedawać kościoły a życie wiódł niemoralne. W r. 1073 Greg. VII zagroził mu ostrożnie praw Kościelnych i wypowiada nadzieję, że albo porzuci symonią, albo też Francuzi, klątwą przerażeni, wypowiedzą mu posłuszeństwo.

Król na to nie miał nic do nadmienienia i oświadczył, że słucha papieża. Prawda że nie dotrzymał obietnic a w r. 1092 zawiódłszy się z małżonką Bertą, żył z Bertradą Montfort żoną hr. Andegaweńskiego. Biskupi niektórzy zezwolili na te nieważne śluby, ale Urban II wyklął go na soborze w Clermont r. 1095, chociaż tymczasem Berta była umarła. Dopiero Paschalis II w r. 1104 zdjął z obu klątwę.

Klątwa ta nie pociągnęła za sobą utraty korony – bo Król okazywał się raczej słabym, aniżeli krnąbrnym – zresztą grzech jego, jakkolwiek wiódło wielkiego zgorszenia, nie był zwróconym wprost przeciw Kościołowi lub wierze.

Jednakże przez owe 15 lat interdyktu, nunquam diadema portavit nec purpura induit nec solemnitate aliqua regio more celebravit – Oder. Vital. H. E. VIII. a. 1092.

a (biskup) Ivo narzeka, że niektórzy biskupi i dworacy podczas świąt kościelnych osadzili Królowi koronę, czego inni, po zakazie legata papież

ognió nie chodzi. Ivoep. 66 : 67.
W Anglii król Edgar, zgwałciwszy zakonnicę: przez siedm lat nie nosił korony.--

IV.

Książęta pod jurysdyk: Stolicy S: w sprawach domowych.

Filip August, po śmierci pierwszej żony Izabelli zaślubił Ingeburgę, siostrę króla duńsk. Kanuta III - 14. sierp. 1193 - potem od siebie oddalił, do więzienia wtrącił a zaślubił powtórnie Agnieszkę z Meran. Zezwolił na rozwód sobór biskupów w Compiègne - ale Celestin III 1195 ogłosił ów rozwód za nieważny i stanął w obronie Ingeburgi. Sprawa przeciągnęła się do rządów Inno: III. którego legat Piotr na synodzie w Vienne obłożył króla klątwą w r. 1200. Król się [illegible] ale nieda-remnie. Po zniesieniu klątwy w tymże roku Inno. III bronił stale Królowej Ingeburgi i w końcu w r. 1213 znowu z małżonkiem połączył po niesłychanych kłopotach i prześladowaniach biednej kobiety:

Podobne sprawy często przychodziły pod trybunał apost:

Celestyn III rzuca klątwę na króla Leona za kazirodne małżeństwo z córką król. portug:

a Innoc. III tegoż króla za zaślubienie córki króla kastyl:

V

Wyższość hierarchii nad władzą świecką.

Konstantyna W: słowa pamiętne u Rufina H. E. I. 2.
Deus vos constituit sacerdotes et potestatem dedit de nobis quoque judicandi, et ideo nos a vobis recte judicamur, vos autem non potestis ab hominibus judicari... Vos etenim a Deo nobis dati estis Dii et conveniens non est ut homo judicet Deos, sed ille solus, de quo scriptum est: Deus stetit in synagoga Deorum, in medio autem Deos dijudicat.
List tegoż Konst: Dico enim, ut se veritas habet, sacerdotum judicium ita debet haberi ac si ipse Dominus residens judicet... L'abbé. Bonc. I. p. 1455 ed. Ven.
Theodos. W. poddaje się wyrokowi Ambrożego S.
Henryk IV. w r. 1076 oświadcza, że za odstępstwo od wiary może być strącony z tronu - nec pro aliquo crimine, nisi a fide, quod absit, exorbitaverit, deponendum. Cf. Baron. a. 1076. n. 20.
Fryderyk Rudobr: 1160 w Pawii przypisywana sobie prawo zwoływania soborów powszechnych, jak to czynili, wedle niego, Konstanty W. Teodozy, Justynian mimo to powtarza słowa Konst: Deus constituit vos sacerdotes et potestatem vobis dedit de nobis quoque judicandi.

VI. Wyższość hierarchii nad władzą świecką.

Ludwik VI. fran. na soborze remeńskim 1119 oskarża przed Kalixtem II króla Henr. I. ang.

Stefan z Blois, kuzyn Henryka I ang: wstępujący na tron, domaga się od Innoc. II potwierdzenia, ale doznaje ciężkich upokorzeń, za krzywdy Kościołowi wyrządzone.

Marya królowa aragoń. oskarża przed Innoc. III hr: Montpellier, że jej zatrzymuje posagowe zamki, a ten wzajem oskarża ją o uzurpacyą – Innoc: ep. XVI. ep. 23. XV. ep. 104.

Hrabiowie flandr: proszą stolicę rzym: o opiekę przed królem franc: a ich posłowie 1299 (29 grud) uznawają papieża najwyższym sędzią w sprawach duchownych i świeckich: w pierwszych, bo jest namiestnikiem Chrystusa, w drugich, bo jest przełożonym cesarza, a cesarz zwierzchnik wszystkich książąt świeckich.

Wyższość hierarchii nad władzą świecką.

Samozwańcy czem prędzej ubiegają się o potwierdzenie apo[st].
n. p. Swerus Norwegczyk wymyślił bullę Celestyna III-ze[go]
co skarcony od Innoc. III, który wcale uznał syna jego –
Inno. III. ep. I. 382 – 384. VI. ep. 214.

Ubiegają się królowie o tytuły, nadane im przez papieży
najsławniejszy z tych tytułów franc: Króla chrystianissimus.
Tenże Henryk VIII (postarał się i) ucieszył się z tytułu: defensor fidei
Pallavic. Trid. II. c. 1. n. 8. a po nim portugalski rodzaj
fidelissimus. Bened. XIV. Const. Maxima 23 dec. 1748.

Karol Łysy a po nim syn Ludwik od Jana VIII mianowani
tajnymi radzcami i godności, nawet biskupom przyznawane.
Joan. VIII. ep. 87 ad Lud. Balbum: Te prog. carissime
fili, ad vicem genitoris vestri D. Caroli perpetui Impe-
ratoris Aug. a secretis consilio meo consiliarium.

Gdy hiszp. król Ferdyn: oświadcza się za Alexandr. III
prześladowanego przez Fryd. Rudobr: i antypapieża – pisze
do niego: vestrum cum toto regno meo suscepi dominium.
Migne, lat. 200. p. 1370. n. X

Winszując nowemu papieżowi polecono mu wszystkie
ważne sprawy chrześcijaństwa. Migne lat. 207. p. 463. 4/64

Otto IV niem. (brunświcki) nazywa papieża: ojcem i panem
a jego rywal Filip wynosi sprawiedliwość i mądrość stolicy
apost. – Inno. III. L. X. ep. 215 – w sprawie biskupa Waldemara.
VIII. ep. 192-193. X. ep. 41. XI ep. 10. XII. ep. 63.

VIII. 13

Wyższość hierarchii nad władzą świecką.

Alex. III. oczągał się (tak. zdawało się) z protekcyą Arcbiskupa Tomasza Becket, prześladowanego przez Henry: II ang. dwór franc: duchowieństwo, panowie z tego powodu obmaw:

Jan Salisb: bawiący podówczas we Francyi ep. 198 do Alex. III. (Migne 199. p. 218) Utinā essent aures vestrae ad ora regis ē optimatū Franciae! Utinā audiretis, quom° vobis insultant hostes Ecclesiae ē fere universi detrahunt vobis.

Wilhelm z Chartres do tegoż: (Migne 200. p. 1409. n. 4) Exspectat christianissimus rex Francorum, exspectant ecclesiae ē optimates regni, quā opē adversus tyrannū saevientē feretis Archiepō pro justitia exulanti.

Filip hr. flandr. do tegoż (ib. p. 1393 n. 36. Exsurgat igitur ira vestra ē inimicos Eccl. debellate ē nī erit Deo vobiscū. –

Sam Ludwik VII pisze w tej sprawie do papieża, dodawszy jednak: nō ē nostrū, vos, qui dominus estis, reprehendere (Migne 200 p. 1376. n. 17

tak samo Królowa – ib. p. 1380. n. 22. Vobis sunt patris loquar ē domino, cujus honorē dominus meus rex ē ego ē totū regnū nostrū desideramus ut propriū.

Po zabójstwie arcybiskupa żenie Król Ludw. – ib. p. 1378 n. 20 domaga się przed Kieg sprawiedliwości na Królu angiel:

 Wyższość hierarchii nad władzą świecką.

Po zabójstwie bł. Tomasza Henryk II przebłagał Papieża w r. 1172 można pogodzić się z Kościołem – w r. 1173 prosi papieża o pomoc przeciw buntującym się synom i oddaje ~~Anglię~~ się lennikiem papieskim – Mig: 200. str. 1389. Vestrae jurisdictionis e regnum Angliae e quanta ad sem(?) (datarii juris obligatione vobis dumtaxat obnoxius teneor. Experiatur Anglia, quid possit R. P. e quia materialibus armis non utitur, patrimonium B. Petri spirituali gladio tueatur.. In fide illius, per quem reges regnant, vestrae magnitudini promitto me e dispositioni vestrae in omnibus pariturum.

Przysięga jego tak brzmi. juramus quod a Domino P. Alexandro e successoribus ejus catholicis recipiemus e tenebimus regnum Angliae

W r. 1192 Króla Ryszarda (Lwie serce) wracającego z Palestyny przytrzymał Leopold austr: na rozkaz Henryka VI. ~~trzym~~ więził do r. 1194 – Matka Ryszarda Eleonora pisze do Celestyna III, prosząc o wybawienie syna z więzienia a sekretarzem jej wówczas Piotr Blessensis (z Blois): powiada mu że P. Bóg dał Piotrowi ~~...~~ panowanie nad wszelką władzą: przeto żaden król, żaden cesarz lub książę

nie jest wyzwolony z pod Twojej juryzdykcyi – i niech się papier nie broni wymówką, że ma tylko władzę nad duszami. „Wystarcza, że powiązan duże tych, co trzymają syna mego w więzieniu. A to nas Tatusz dla Ciebie. Przeto błagam, mężu boży, wróć mi syna mego" i t. d. Petrus Bless. ep. 144 – 146.
Podobnież Bernard S. do Inno. II ep. 198.
Ryszard wyjednany wolności żąda od Stolicy Apost. aby wymogła na cesarzu Henryku VI i bracie jego Leopoldzie zwrotu okupu – oraz by zmusiła króla franc. do wydania kilku zamków, a króla Nawarry do oddania posagu córce – Inno. III gorąco zajął się temi sprawami – L. I. ep. 236. i 242 – pisze do arcyb: Magdeb: i do Leopolda o zwrot wykupu – królowi Nawarry zagraża klątwą a króla franc. upomina. Stąd długie spory. –
Po śmierci Ryszarda 1199. wdowa jego Berengarya wnieska się do Inno III (L. VII. ep. 168) aby jej bronił od króla Jana, następcy, brata Ryszardowego, zabiera który jej posag – a Inno. pisze (VII. ep. 168) pod r. 1204 energiczny list w tej sprawie do biskupów angiel:

X.

Wyższości hierarchii nad władzą świecką.

Książęta jeżdżący na wyprawy krzyżowe, zostawali pod szczególną opieką Stolicy S.

Cesarz Łaciński w Konstanty: Baldwin wzięty do niewoli przez Bulgarów, brat jego Henryk udaje się do Inno: III jako do summum et praecipuum, imo unicum spei nostrae refugium et fundamentum, qui solus pro filiis hominum principibus et regibus in quantalibet potestate constitutis nobis potestis succurrere. Inno. III. L. VIII. ep. 131. zob. Mig. 215. p. 709 T. 217. p. 292 r.

Król Waldemar duński jedzie nawracać Finlandyą — papież zabezpiecza państwo jego od napadów niem. Inno. L. XII. ep. 102-104.

Ponieważ nie było innej władzy międzynarodowej, książęta cieszyli się, że namiestnik Boży potęgą religijnego wpływu zmuszali narody do zgody, do wzajemnej przychylności, czego żadna moc fizyczna otrzymać nie mogła.

Czuli i rozumieli, że państwa chrześc. nie mogą widzieć głowy Kościoła zająć innego stanowiska, jak to ojciec tej samej rodziny, reprezentant sprawiedliwości, mściciel krzywd uciśnionych, karzyciel występków, który bez

względu na osoby, ~~bez~~ na korzyści prywatne, tylko Bogu odpowiedzialny, mógł rozstrzygać międzynarodowe spory.
Bo tem doskonalsze będzie prawo międzynarodowe, im wyższe będą miały narody pojęcie o ludzkości –
2) im ~~bardziej~~ bliższe poczują do siebie pokrewieństwo.
Jedno i drugie zostało do najwyższego stopnia wyrobione przez chrześcijaństwo.

Wpływ zwierzchni nad władzą świecką

Papieże, na żądanie Królów potwierdzali często ich ustawy, wyroki, dzieła wszelkiego rodzaju:

1) Potwierdzają ugody Książąt wzajemne –
Inno. III. potwierdza r. 1198 ugodę Ryszarda ang: z arcybiskupem Rouen – L. I. ep. 108.
Króla franc: z Baldwinem hr. Flandryi
ib. ep. 120.
r. 1199 zawieszenie broni pomiędzy Francyą a Anglią L. II. ep. 24: Treugas... ratas habemus et praecipimus inviolabiliter observari
r. 1202 traktat pomiędzy ks. Szlązkim a stryjem jego, zawarty za pośrednictwem polsk. biskupów
L. V. ep. 112.
r. 1204 – traktat między Baldwinem Konstyda: a rzeczposp. Wenecką – L. VII. ep. 203 – pisze w ep. 207 ces. Baldw: sunt tenemur, rogantes, ut dictas conventiones ratas habeatis et eas auctoritatis apost: munimine confirmetis.
W r. 1214 prosi Król fran: Legoi Innoc: III o potwierdzenie ugody, zawartej z hr. Blanką z Szampagni
Mign. T. 216. p. 976
Jan bez ziemi o potwierdzenie ugody, zawartej z Królową wdową Berengaryą – Migne T. 217 p. 308.

II. Potwierdzają papieże prawa wydane przez Urząd świeckich:
Honory II (1125-1130) prawo Henryka V de jurejurando a cleri-
cis nō dando.
Inne przykłady u Hergenröthera str. 106.
III potwierdzają wyroki
Hadryan IV. r. 1156 wyrok Ludw. VII fran. przeciw Ks. bur-
gund.
IV. potwierdzają przywileje
np. Inno: III r. 1204 przywileje nadane czeskim królom
przez cesarzów
a 1205 nadane miastu Kolonii
V podziały państw:
Inno: III potwierdza porządenie miasta Krakowa
L. XIII. ep. 82. Bolesław quondā Poloniae dux ... h.
perpetuis temporibꝰ observari praecipiens per Sedē
Apost: obtinuit approbari.
VI. testamenty.
n.p. Inno. III. testament króla Sancio portug:
r. 1211. L. XIV ep. 58: Quae oīa suppliciter postulasti
per Sedē Ap. cōfirmari.
VII. donacye
n.p. 1209 donacye Henryka ces. Konstant.
L. XIII. ep. 34. 35.
1210. Fryderyka II zrobioną cesarzowej Konstancyi
L. XIII. ep. 84.
VIII odwołanie donacyi
r. 1211 odwołanie donacyi, zrobionych za małoletności swojej, przez
króla Pedra II portug. — L. XIV. ep. 28.